

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ZA 2024 ROK**

**DZIAŁAJĄCEGO PRZY GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W
PAWŁOWIE.**

WSTĘP.

Celem nadrzędnym realizacji procedury „Niebieska Karta” jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej, a następnie doprowadzenie do zatrzymania samej przemocy. Realizacja procedury wiąże się z trudną i wymagającą pracą ludzi wchodzących w skład zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych.

Przemoc domowa zgodnie z ustawą to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej (*nowość*),
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej (*nowość*).

Znowelizowana ustawa poszerzyła przedmiotowy zakres pojęcia przemocy, który obejmuje także przemoc ekonomiczną, a także wynikającą z zastosowania komunikacji elektronicznej.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2023 r., poz. 535 ze zm.).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023. poz.1870).
3. Zarządzenie Nr 117/2023 Wójta Gminy Pawłów z dnia 1.09.2024r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4.Regulamin Funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds przeciwdziałania przemocy domowej oraz trybu i sposobu powoływania oraz funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych w Gminie Pawłów

II. CELE FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

Głównym celem funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie w 2024 roku jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- policji – kierownik ogniwa patrolowo-interwencyjnego Rafał Kowalik, sierż.sztab. Emil Jaros, sierż.sztab. Justyna Filipowska ,
- sądu – kurator zawodowy Małgorzata Kubińska,
- służby zdrowia - pielęgniarka Marzena Bryła,
- oświaty- pedagog Ewa Koprowska,
- organizacji pozarządowej – prezes Robert Wrona,
- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - kierownik Monika Skrzeczyna, pracownik socjalny Aneta Matysek.
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pawłowie – przewodniczący Monika Skrzeczyna

Członkowie Z.I. działają na pomocy porozumień między Wójtem a przedstawicielami instytucji z których wytypowane zostały osoby do pracy w Zespole.

Celem procedury Niebieska Karta jest dobro i bezpieczeństwo osób, doznających przemocy domowej, ale także skuteczna współpraca przedstawicieli różnych instytucji, które są zobowiązane do reagowania w przypadku wystąpienia przemocy domowej.

Procedurę rozpoczyna/wszczyňa ta osoba, która pierwsza powzięła informację o podejrzeniu zaistnienia przemocy domowej. **Obowiązek wszczęcia procedury/ zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie przemocy** ma zgodnie art 304 kodeksu postępowania karnego i art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

*pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

*funkcjonariusz Policji

*żołnierz Żandarmerii Wojskowej

*pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej

*asystent rodziny

*nauczyciel wychowawca

*osoba wykonująca zawód medyczny, w szczególności lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny

*przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

*pedagogów, psychologów i terapeutów, będący przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art.9a ust.3.

III. REALIZOWANE DZIAŁANIA W RAMACH PROWADZONEJ PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY.

Zasady postępowania sposób realizacji procedury „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 w sprawie procedura „Niebieskie Karty”: oraz wzorów formularza „Niebieska Karta”

Niezależnie od organu który wszczął procedurę NK, dokument wpływa do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Niezwłocznie ZI powołuje grupę diagnostyczno – pomocową w skład której wchodzi obligatoryjnie: pracownik socjalny oraz dzielnicowy. Jeżeli zachodzi konieczność grupa może wystąpić z wnioskiem do ZI o poszerzenie składu grupy o przedstawiciela instytucji, który może wpłynąć na realizowane planu pracy z rodziną, min wychowawca/pedagog, psycholog/terapeuta asystent rodziny, kurator sądowy, pielęgniarka, przedstawiciel organizacji pozarządowej.

Do głównych zadań Grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach prowadzonej Niebieskiej Karty w 2024r.należało :

- * Wstępna diagnoza sytuacji domowej rodziny.
- * Opracowanie indywidualnego planu pomocy – sporządzenie Karty C z osobą doznającą przemocy domowej, formularz ten sporządzania pracownik socjalny.
- * Przeprowadzenie rozmowy ze sprawcą przemocy domowej, poinformowanie o prawnych skutkach stosowania przemocy – sporządzenie Karty D przez funkcjonariusza Policji – dzielnicowego, kierowanie do GKRPA w Pawłowie, w indywidualnych przypadkach kierowanie do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy.
- * W przypadku kiedy w procedurze NK są dzieci wystąpienie do szkół o opinię dotyczącą dziecka i w razie konieczności powołanie do składu grupy diagnostyczno-pomocowej wychowawcę dziecka.
- * Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej jak również działań podejmowanych przez sprawców przemocy domowej.
- * Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”.
- * Monitorowanie działań przez 9 miesięcy po zakończeniu NK.

Tabela poniżej przedstawia ilość sporządzonych Niebieskich Kart oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2024r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego * posiedzenia w trybie stacjonarnym * posiedzenia w trybie zdalnym	56 6 50
2	Liczba powołanych Grup diagnostyczno – pomocowych	83
3	Liczba posiedzeń Grup diagnostyczno - pomocowych	332
4	Liczba wszczętych w 2024r. procedur „Niebieska Karta”	107
5	Liczba kontynuowanych w 2024 r procedur NK wszczętych w latach	47

	poprzedzających rok sprawozdawczy	
6	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	154
7	Liczba ofiar przemocy domowej wskazanych w ramach procedury Niebieskiej Karty w 2024r.: Ogółem w tym: kobiety mężczyźni dzieci	220 120 43 57
8	Liczba sprawców przemocy domowej wskazanych w ramach procedury Niebieskiej Karty w 2024r.: Ogółem w tym: mężczyźni kobiety	126 112 14
9	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty w 2024 r	142
10	„Niebieska Karta - A” sporządzona przez pracowników socjalnych w 2024r.	20
11	„Niebieska Karta -A” sporządzona przez Policję w 2024r.	86
12	„Niebieska Karta - A” sporządzona przez Oświatę w 2024r.	2
13	„Niebieska Karta - A” sporządzona przez GKRPA w Pawłowie	0
14	„Niebieska Karta A” - sporządzona przez Ochronę Zdrowia	0
15	„Niebieska Karta C”- sporządzona przez pracownika socjalnego w 2024r.	69
16	Niebieska Karta D – sporządzona przez dzielnicowego w 2024r.	69
17	Osoby stosujące przemoc w rodzinie w 2024r., w tym: Kobiety Mężczyźni	13 83
18	Liczba osób doznających przemocy domowej w 2024r. - przemocy fizycznej - przemocy psychicznej - seksualnej - ekonomicznej	57 95 6 13
19	Skierowania na program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	3

	w 2024r.	
20	Zgłoszenie zawiadomienia o podejrzeniu stosowania przemocy skierowane do Prokuratury Rejonowej w Starachowicach/Policji	31
21	Skierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny w ramach procedury NK	30
22	Wnioski skierowane do GKRPA w Pawłowie o leczenie odwykowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy	58
23	Zgłoszone interwencje do GOPS i podjęte w ramach kompetencji działania (powołano GDP celem ustalenia wszczęcia procedury NK)	26

W 2024r. odbyło się 56 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym 50 posiedzeń w trybie zdalnym i 6 posiedzeń w systemie stacjonarnym. Spotkania odbywają się w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Pawłowie ze względu na ograniczenia lokalowe w siedzibie GOPS.

Dane statystyczne wskazują, że ilość Niebieskich Karty w porównaniu z rokiem poprzednim nieznacznie spadła (w 2023r. – 215 NK w 2024r. 107 NK). Nie jest to jednak dana wiarygodna, gdyż wg nowego formularza NK, kartę zakłada się jedną w rodzinie niezależnie od ilości osób pokrzywdzonych. - w formularzu wpisuje się wszystkie osoby krzywdzone ale jest to jeden formularz, a nie jak było w roku 2023 każdemu pokrzywdzonemu zakładało się odrębną kartę.

W 2024 roku podobnie jak w latach poprzednich w większości przypadków podmiotem wszczynającym procedurę była Policja – to ona interweniuje w sytuacji kryzysu--w drugiej kolejności przez pracowników socjalnych GOPS. Dwie Niebieskie Karty zostały założone przez szkołę. Pozostałe podmioty uprawnione do założenia Niebieskiej Karty w dalszym ciągu nie zakładają NK

Z powyższych analiz wynika, że zjawisko przemocy domowej w Gminie Pawłów jest dość powszechne. Mimo to, wiele sytuacji bardzo trudnych nadal nie zostało ujawnione, osoby w tym dzieci nadal są krzywdzone i nikt nie reaguje. Rodzina i społeczność lokalna przykrywa oczy na cierpienie i krzywdę sąsiadów i bliskich uznając, że to ich sprawa. Niestety osoba krzywdzona najczęściej nie potrafi i nie ma siły zwrócić się o pomoc (cały czas ma „wbijane” do głowy że sama nie da rady, jest do niczego, wszystko to jej wina, bez sprawcy byłaby niczym, nikt jej nie uwierzy itp)

Podobnie jak w latach poprzednich osobami dotkniętymi przemocą w większości były kobiety – 54,5% , mężczyźni – 19,5% oraz dzieci 26%. Natomiast osobami stosującymi przemoc w dalszym ciągu są w większości są mężczyźni 89 % i w większość są pod wpływem alkoholu . W związku z tym, w ramach NK skierowano 58 osób do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pawłowie.

Na podstawie wniosku GKRPA kierowane były na leczenie odwykowe otwarte do Punktu dla osób uzależnionych w Pawłowie działającego przy Ośrodku Zdrowia.

W 2024r. - 3 osoby zostały zgłoszone do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Dwie osoby ukończyły program, jedna osoba nie zgłosiła się na spotkania.

W ramach procedury Niebieskiej Karty w 31 przypadkach zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Starachowicach lub Policji.

W sytuacji kiedy w procedurze Niebieskiej Karty są wskazane małoletnie dzieci, grupa diagnostyczno – pomocowa występuje z pismem do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nietletnich z informacją o wszczętej procedurze w danej rodzinie. W 2024r. w ramach prowadzonej procedury do Sądu Rejonowego w Starachowicach III Wydziału Rodziny i Nietletnich zostało skierowanych 30 zgłoszeń z informacją, że w rodzinie została wszczęta Niebieska Karta a osobami co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową były małoletnie dzieci. Po zmianach w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej każde dziecko w rodzinie w której dochodzi do przemocy jest osobą doznająca przemocy – demoralizacja.

W przypadku, kiedy osobami doznającymi przemocy domowej są dzieci i oboje z rodziców są osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową lub jeden z rodziców jest bierny na zachowania sprawcy Sąd w ramach prowadzonej procedury może ustanowić „Reprezentanta dziecka”. Jest to nowa instytucja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, najczęściej reprezentantem zostaje adwokat lub radca prawny.

W 2024r. w ramach prowadzonej procedury NK Ośrodek Pomocy Społecznej wystąpił z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Starachowicach o wyznaczenie „Reprezentanta dziecka” . Sąd nie przychylił się do wniosku OPS, a w jednym przypadku po otrzymanej informacji z grupy ustanowił reprezentanta

W celu ochrony dzieci przed przemocą w jednej rodzinie zabezpieczono 3 dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej – art 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

IV. PODNOSZENIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI OSÓB REALIZUJĄCYCH ZADANIA ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY DOMOWEJ W ZWIĄZKU Z NOWELIZACJĄ USTAWY.

Często zmieniające się przepisy dotyczące ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spowodowały konieczność uczestnictwa Członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno – Pomocowych w szkoleniach z zakresu przemocy. Zwiększona odpowiedzialność po zmianie ustawy przemocowej na przedstawicielach instytucji powołanych do Zespołu i Grup wymusiły konieczność podnoszenia kwalifikacji pracowników aby skutecznie nieść pomoc

w ramach obowiązujących przepisów, przy jednoczesnym poszerzeniu wiedzy z zakresu praw i obowiązków członków zespołu, grup i instytucji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz osób krzywdzonych

W 2024 roku przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego i grup Diagnostyczno - pomocowych brali w szkoleniach:

- „Procedura 12A – Czy to musi być trudne? Uwarunkowania prawne, pytania, wątpliwości”

W szkoleniu wzięli udział pracownicy socjalni i przewodniczący Z.I. Organizator Szkolenia-Expert.

- „Współpraca instytucji pomocowych w działaniach profilaktycznych. Efekt podejścia w walce z uzależnieniami i przemocą. Wspólne strategie, najlepsze praktyki”. Szkolenie organizowane przez Oficynę Profilaktyczną Kraków – 2 osoby.

- „Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym obowiązkowego szkolenia dla członków grup diagnostyczno – pomocowych” organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – członkowie grup diagnostyczno – pomocowych – łącznie 7 osób.

- „Szkolenie członków ZI. - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie – w szkoleniu udział wzięło 7 osób.

V. PROFILAKTYKA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ INNE DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE W RAMACH PROCEDURY.

W dniu 19 marca 2024r. przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego **Monika Skrzeczyna** oraz kierownik pionu patrolowo-interwencyjnego KP Brody **Rafał Kowalik** przeprowadzili spotkanie informacyjne z dyrektorami szkół z zakresu zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W spotkaniu udział wzięli dyrektorzy szkół z terenu gminy Pawłów oraz kierownik Samorządowego Centrum Oświaty w Pawłowie

Na spotkaniu omówiono również standardy ochrony małoletnich, których podstawowym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie. „Ustawa Kamilkowa” czyli zmiany w wielu ustawach min: Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, Kodeks postępowania cywilnego, Kodeks postępowania karnego, Kodeks ds wykroczeń, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobligowała instytucje współpracujące z dziećmi (szkoły, ośrodki kultury, ośrodki zdrowia, ośrodki pomocy społecznej itd.) do wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich przed

przemocą. Standardy ujednolicają sposób działania i są dokumentem spinającym wszystkie dotychczasowe wewnętrzne dokumenty jednostek współpracujących z dziećmi, sposoby reagowania. Określają sposób postępowania w przypadku zaobserwowania u dziecka objawów, które mogą być efektem znęcania się nad nim, czy to psychicznym, czy fizycznym, czy też następstwem wykorzystywania seksualnego.

W przypadku powzięcia przez pracownika instytucji -gdzie dziecko jest objęte szeroko rozumiana opieką - (ops, szkoła, placówka kulturalna itp.) podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń bądź bezpośrednio osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji. Zgodnie art 304 kodeksu postępowania karnego i art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zarządzający instytucją ma obowiązek wszczęcia procedury i zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie przemocy wobec dziecka.

„Standardy” w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zostały przyjęte zarządzeniem Kierownika Nr 5/2024 z dnia 21 czerwca 2024r .

W 2024r. w ramach działań psychologiczno - terapeutycznych dla osób doznających przemocy i znajdujących się w trudnej sytuacji emocjonalno rodzinnej, pomocą i wsparciem objęto 124 osób i 71 rodziny. Spotkania odbywały się z psychologiem zatrudnionym przez Urząd Gminy w Siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej lub w miejscu zamieszkania osoby zgłaszającej.

W roku 2023 osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej mogły korzystać ze wsparcia udzielanego przez Ośrodki dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. W ubiegłym roku ośrodki takie nie działały na terenie naszego województwa. Oferowana pomoc przez psychologa jest niewystarczająca. Brak jest profesjonalnej pomocy dla dzieci i młodzieży znajdujące się w kryzysie przemocy oraz pomocy prawnej dla rodzin krzywdzonych. Zasadnym jest rozszerzenie form wsparcia działającego w Gminie Pawłów punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu o pomoc dla osób uwięzanych w przemoc domową. Na terenie Gminy brak jest terapeuty dla dzieci i młodzieży, prawnika znającego specyfikę przemocy i schemat postępowania sprawcy i ofiary. Zatrudniony psycholog nie jest w stanie objąć pomocą wszystkich osób potrzebujących. Z korzyścią dla osób w kryzysie byłoby stworzenie niezależnego punktu zrzeszającego wszystkich specjalistów, działającego na rzecz osób poszkodowanych.

Bardzo ważne, dla osób doświadczających przemocy domowej jest wsparcie osób najbliższych, szczególnie przy niewystarczającej pomocy systemowej.

PRZEWODNICZĄCY
Zespołu Interdyscyplinarnego

Monika Szczęsna